

Materiały do ćwiczeń: Ekonomia i organizacja gospodarstw z elementami rachunkowości

Zadanie 1

Przedsiębiorstwo „X” zajmuje się produkcją ciągników rolniczych (głównie z elementów stalowych i plastikowych). Stan majątku przedstawiał się następująco:

Lp.	Nazwa składników	Wartość	Aktywa trwałe	Aktywa obrotowe
1	Środki pieniężne w banku	62 500		
2	Budynki administracyjne	375 000		
3	Pręty stalowe wykorzystywane do produkcji	450 000		
4	Zestaw komputerowy	6 750		
5	Tworzywo sztuczne	130 000		
6	Samochód dostawczy	120 000		
7	Wkręty	21 500		
8	Udziały w spółce z o.o. "A"	150 000		
9	Ciągnik rolniczy wyprodukowany w jednostce	120 000		
10	Meble biurowe	30 000		
11	Budynki fabryczne	900 000		
12	Nabyte prawo do patentu na montaż kół	75 000		
13	Wiertarka o okresie użytkowania ponad 1 rok	3 900		
14	Pięcioletnie obligacje Skarbu Państwa	3 000		
15	Szlifierka używana ponad rok	6 000		
16	Środki pieniężne w kasie	12 000		
17	Regały w warsztacie	7 500		
18	Koła do ciągników	60 000		
19	Inwestycje w papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	18 000		
20	Program komputerowy finansowo – księgowy	4 200		
21	Kwota należna od firmy "B" za sprzedane ciągniki rolnicze	230 000		
Razem				

Polecenie:

Na podstawie przedstawionych założeń ustal wartość aktywów trwałych i obrotowych w przedsiębiorstwie.

Zadanie 2

Dokonaj podziału źródeł finansowania majątku w przedsiębiorstwie „X” sp. z o.o. na kapitały własne powierzone i wypracowane, zobowiązania długoterminowe i krótkoterminowe. Ustal strukturę finansowania majątku.

Lp.	Nazwa składników	Wartość	Kapitały własne		Zobowiązania	
			Powierzone	Wypracowane	Długoterminowe	Krótkoterminowe
1.	Pożyczka od spółdzielni Alfa - przewidziana do zwrotu za 3 lata	11 550				
2.	Kapitał rezerwowy	123 000				
3.	Kredyt bankowy z terminem spłaty za pięć lat	15 000				
4.	Naliczone, a nie przekazane składki na rzecz ZUS	8 676				
5.	Kapitał zapasowy	36 000				

Zadanie 5

Podczas inwentaryzacji przeprowadzonej 31.12.20.. r. wykazano następujące składniki rzeczowe majątku spółki z o.o., prowadzącej działalność produkcyjno-usługową.

Wyszczególnienie	Wartość w zł
Maszyny produkcyjne	165 000
Środki trwałe w budowie	58 500
Oprogramowanie komputerowe	7 000
Zestawy komputerowe	18 000
Budynek gospodarczy	23 000
Materiały do produkcji	48 700
Wyroby gotowe	23 000
Znak towarowy	38 000

Ponadto wiadomo, że:

- Potwierdzono należności u odbiorców na kwotę 26 100,-
- Raport kasowy wykazał saldo gotówki 4 000,-
- Na koncie bankowym znajdują się środki w wysokości 35 000,-
- Kapitał własny stanowi 40% wartości majątku ogółem (z czego wypracowany zysk to 5%, kapitały rezerwowe 10%, a pozostałą część stanowi kapitał zakładowy);
- Bank potwierdził wysokość zadłużenia w postaci kredytów długoterminowych na kwotę 138 000,-
- Zaległe wynagrodzenia stanowią wartość 9 300,-
- Zaległości wobec ZUS wynoszą 7 860,-
- Pozostała część pasywów to zobowiązania wynikające z kredytów kupieckich.

Polecenie:

Na podstawie powyższych danych sporządź bilans na dzień 31.12.20... r.

AKTYWA	BO	BZ	PASYWA	BO	BZ
A. AKTYWA TRWAŁE			A. KAPITAŁ WŁASNY		
I. Wartości niematerialne i prawne			I. Kapitał podstawowy		
II. Rzeczowe aktywa trwałe			II. Kapitał zapasowy		
1. Środki trwałe			III. Kapitał z aktualizacji wyceny		
2. Środki trwałe w budowie			IV. Pozostałe kapitały rezerwowe		
III. Należności długoterminowe			V. Zysk z lat ubiegłych		
IV. Inwestycje długoterminowe			VI. Zysk netto		
1. Nieruchomości			VII. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego		
2. Inne długoterminowe aktywa finansowe					
V. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe					
B. AKTYWA OBROTOWE			B. KAPITAŁ OBCY		
I. Zapasy			I. Rezerwy na zobowiązania		
1. Materiały			II. Zobowiązania długoterminowe		
2. Produkcja niezakończona			1. Z tytułu kredytów i pożyczek		
3. Wyroby gotowe			2. Pozostałe zobowiązania długoterminowe		
4. Towary			II. Zobowiązania krótkoterminowe		
II. Należności krótkoterminowe			1. Z tytułu kredytów i pożyczek		
1. Należności z tytułu dostaw i usług			2. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		
2. Należności publiczno-prawne			3. Zobowiązania wekslowe		
3. Należności od pracowników			4. Zobowiązania publiczno-prawne		
III. Inwestycje krótkoterminowe			5. Zobowiązania wobec pracowników		
1. Środki pieniężne w kasie i na rachunku bankowym			6. Fundusze specjalne		
2. Inne krótkoterminowe aktywa finansowe			IV. Rozliczenia międzyokresowe		
IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe					
C. NALEŻNE WPŁATY NA KAPITAŁ PODSTAWOWY					
D. UDZIAŁY WŁASNE					
SUMA BILANSOWA			SUMA BILANSOWA		

Zadanie 6

Spółka ABC na dzień 31.12.20..r. posiadała następujące zasoby majątkowe i kapitałowe:

1.	Maszynę produkcyjną	50 000
2.	Gotówkę w kasie	2 000
3.	Komputer	5 000
4.	Należności z tytułu udzielonej pożyczki. Okres spłaty 10 lat.	40 000
5.	Zobowiązanie wobec dostawców powyżej 12 miesięcy	40 000
6.	Kapitał zakładowy	2 000
7.	Program komputerowy finansowo-księgowy	3 000
8.	Artykuły przeznaczone do odsprzedaży	20 000
9.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług o okresie wymagalności poniżej 12 miesięcy	35 000
10.	Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	500 000
11.	Zasoby przeznaczone do przetworzenia w produkty	30 000
12.	Hala produkcyjna i magazyn materiałów	400 000
13.	Grunty wykorzystywane w prowadzonej działalności	300 000
14.	Udziały w obcych podmiotach	500 000
15.	Samochód ciężarowy, który przed przyjęciem do użytkowania wymaga naprawy	80 000
16.	Należności z tytułu udzielonej pożyczki. Okres spłaty 10 lat.	40 000
17.	Należności od odbiorcy powyżej 12 miesięcy	10 000
18.	Środki pieniężne na rachunku bankowym	15 000
19.	Hala magazynowa oddana pod wynajem	300 000
20.	Zobowiązanie wobec dostawców powyżej 12 miesięcy	50 000
21.	Wynik finansowy bieżącego roku obrotowego (zysk)	5 000
22.	Zobowiązanie z tytułu nierozliczonych zaliczek pracowników	3 000
23.	Zakładowy fundusz nagród	5 000
24.	Niepodzielony zysk finansowy z lat ubiegłych	20 000
25.	Zobowiązanie z tytułu zaciągniętego kredytu bankowego na 10 lat	250 000
26.	Zobowiązanie z tytułu podatku VAT	400 000
27.	Kapitał zapasowy	450 000
28.	Linia kredytowa w ROR	40 000
29.	Weksle obce płatne w terminie krótszym niż 3 miesiące	5 000

Polecenie:

Sporządź bilans przedsiębiorstwa

Studia podyplomowe współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW)

AKTYWA	BO	BZ	PASYWA	BO	BZ
A. AKTYWA TRWAŁE			A. KAPITAŁ WŁASNY		
I. Wartości niematerialne i prawne			I. Kapitał podstawowy		
II. Rzeczowe aktywa trwałe			II. Kapitał zapasowy		
1. Środki trwałe			III. Kapitał z aktualizacji wyceny		
2. Środki trwałe w budowie			IV. Pozostałe kapitały rezerwowe		
III. Należności długoterminowe			V. Zysk z lat ubiegłych		
IV. Inwestycje długoterminowe			VI. Zysk netto		
1. Nieruchomości			VII. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego		
2. Inne długoterminowe aktywa finansowe					
V. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe					
B. AKTYWA OBROTOWE			B. KAPITAŁ OBCY		
I. Zapasy			I. Rezerwy na zobowiązania		
1. Materiały			II. Zobowiązania długoterminowe		
2. Produkcja niezakończona			1. Z tytułu kredytów i pożyczek		
3. Wyroby gotowe			2. Pozostałe zobowiązania długoterminowe		
4. Towary			II. Zobowiązania krótkoterminowe		
II. Należności krótkoterminowe			1. Z tytułu kredytów i pożyczek		
1. Należności z tytułu dostaw i usług			2. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		
2. Należności publiczno-prawne			3. Zobowiązania wekslowe		
3. Należności od pracowników			4. Zobowiązania publiczno-prawne		
III. Inwestycje krótkoterminowe			5. Zobowiązania wobec pracowników		
1. Środki pieniężne w kasie i na rachunku bankowym			6. Fundusze specjalne		
2. Inne krótkoterminowe aktywa finansowe			IV. Rozliczenia międzyokresowe		
IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe					
C. NALEŻNE WPLATY NA KAPITAŁ PODSTAWOWY					
D. UDZIAŁY WŁASNE					
SUMA BILANSOWA			SUMA BILANSOWA		

Zadanie 7

W przedsiębiorstwie wystąpiły następujące koszty:

Lp.	Wyszczególnienie	Układ rodzajowy	Układ kalkulacyjny
1.	zużyto materiały biurowe		
2.	wynagrodzenie pracowników produkcyjnych		
3.	roczna stawka ubezpieczeń majątkowych budynków administracyjnych		
4.	naliczono składki ZUS i FGŚP w stosunku do wynagrodzeń pracowników produkcyjnych, płatne przez pracodawcę		
5.	naliczono raty amortyzacyjne od samochodu dostawczego		
6.	koszt transportu zakupionych materiałów produkcyjnych		
7.	opłata abonamentu telefonu komórkowego używanego przez prezesa		
8.	podatek od nieruchomości od budynku administracyjnego		
9.	koszt delegacji prezesa		
10.	naliczono ratę amortyzacji od budynku administracyjnego		
11.	zużycie energii elektrycznej w budynkach produkcyjnych		
12.	wynagrodzenie pracownika gospodarczego		
13.	naliczono składki ZUS i FGŚP w stosunku do wynagrodzenia pracownika gospodarczego, płatne przez pracodawcę		
14.	zużyto materiały produkcyjne		

Polecenie:

Określ poszczególne kategorie kosztów. Szeregując koszty, najpierw należy podzielić je według układu rodzajowego, a następnie podzielić według miejsca powstania.

Zadanie 8

Określ, czy podana operacja gospodarcza wyraża koszt, nakład czy wydatek.

Lp.	Wyszczególnienie	Koszt	Nakład	Wydatek
1.	Przelew z rachunku bankowego tytułem zapłaty za materiały			
2.	Zużycie materiałów przeznaczonych do świadczenia usługi			
3.	Zużycie maszyny produkcyjnej			
4.	Czas pracy maszyny potrzebny do wytworzenia 1000 sztuk wyrobów gotowych			
5.	Pracownik pobrał z kasy gotówkę na poczet kosztów podróży służbowej			
6.	Zapłata przelewem z rachunku bieżącego za zakupiony komputer			

Zadanie 9

W przedsiębiorstwie produkcyjno-usługowym w danym miesiącu poniesiono następujące koszty rodzajowe: zużycie materiałów biurowych 150 zł, amortyzacja maszyn produkcyjnych 1 000 zł, dzierżawa pomieszczeń biurowych 1 500 zł, wynagrodzenie pracowników biurowych 6 000 zł, koszty obróbki obcej produktów 3 400 zł, wynagrodzenie pracowników produkcyjnych 15 000 zł, składki ubezpieczeń społecznych płaconych przez pracodawcę od wynagrodzeń na rzecz pracowników administracyjnych 1 800 zł i pracowników produkcyjnych 4 500 zł, zużycie energii na wydziale produkcyjnym 5 000 zł, wynagrodzenie kierownika wydziału działalności pomocniczej 2 200 zł, amortyzacja programów komputerowych 200 zł, podróż służbowa księgowego 100 zł, delegacja prezesa zarządu 200 zł, zużycie materiałów w realizacji usługi 4 000 zł, zużycie materiałów podstawowych 5 000 zł, składki ubezpieczeń społecznych płaconych przez pracodawcę od wynagrodzeń kierownika wydziału 660 zł.

Koszty wg rodzaju	Koszty ogółem (zł)	Koszty działalności podstawowej (zł)	Koszty wydziałowe (zł)	Koszty zarządu (zł)
Amortyzacja				
Zużycie materiałów i energii				
Usługi obce				
Podatki i opłaty				
Wynagrodzenia				
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia				
Pozostałe koszty rodzajowe				
Razem				

Polecenie

Na podstawie danych o kosztach prostych ustalić wartość kosztów według ich miejsca powstania. Sporządzić rozdzielnik kosztów.

Zadanie 10

W przedsiębiorstwie wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

Lp.	Wyszczególnienie	Przychód	Koszt
1.	Zapłacono z rachunku odsetki zwłoki za nieterminową regulację zobowiązań		
2.	Na skutek ulewnego deszczu zniszczeniu uległy materiały w magazynie		
3.	Stwierdzono nadwyżkę materiałów w magazynie. Ustalono, że nie wynika ona z błędów pomiaru		
4.	Bank naliczył odsetki od posiadanych lokat bankowych		
5.	Uznano za nieściągalną należność od pracownika z tytułu pobranej zaliczki na podróż służbową		
6.	Zapłacono z kasy kary za szkody ekologiczne		
7.	Odpisano przedawnione zobowiązanie wobec dostawcy		
8.	Wydano z magazynu wyroby gotowe w związku z ich sprzedażą		
9.	Wystawiono fakturę za sprzedane wyroby gotowe		
10.	Zapłacono z rachunku karne odsetki bankowe		
11.	Otrzymano fakturę za usuwanie skutków pożaru budynku gospodarczego		
12.	Otrzymano na rachunek dywidendy od posiadanych akcji obcych		
13.	Ustalono dodatnie różnice kursowe powstałe na skutek spłaty należności od odbiorcy zagranicznego		
14.	Przyjęto do magazynu odzyski z likwidacji spalonego budynku		
15.	Wydano środek trwały w związku z jego sprzedażą wyceniony wg wartości księgowej		
16.	Wystawiono fakturę za sprzedany środek trwały		
17.	Stwierdzono fałszywe banknoty w kasie		
18.	Otrzymano w formie darowizny materiały		
19.	Wydano z magazynu towary w związku z ich sprzedażą wycenione wg cen zakupu		
20.	Wystawiono fakturę za sprzedane towary		
21.	Otrzymano odszkodowanie z PZU za zniszczony przez pożar budynek		

Polecenie:

Zakwalifikuj podane operacje do odpowiedniej grupy przychodów lub kosztów.

Zadanie 11

Określ charakter poniższych operacji gospodarczych:

Lp.	Wyszczególnienie	Przychód/Koszt Wpływ/Wydatek
1.	Wypłacono wynagrodzenia pracownikom	
2.	Naliczono planową amortyzację środków trwałych	
3.	Wystawiono fakturę za sprzedane wyroby	
4.	Otrzymano przelew od kontrahenta z tytułu zapłaty za fakturę	
5.	Spłacono ratę kredytu bankowego	
6.	Sporządzono listę płac za dany miesiąc	
7.	Naliczono odsetki od środków pieniężnych na rachunku bankowym	

Studia podyplomowe współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW)

8.	Wydano do zużycia w produkcji materiały	
9.	Wypłacono pracownikowi zaliczkę	
10.	Otrzymano fakturę za wynajem pomieszczeń służbowych	
11.	Urząd skarbowy zwrócił na rachunek przedsiębiorstwa nadpłatę podatku dochodowego	

Zadanie 12

W jednostce gospodarczej miały miejsce następujące operacje gospodarcze:

Lp.	Wyszczególnienie	Rodzaj przychodu
1.	Umorzono zobowiązania w postępowaniu układowym	
2.	Naliczono dyskonto przy operacji wekslowej	
3.	Otrzymano odsetki od obligacji 5-letnich	
4.	Sprzedano samochód dostawczy	
5.	Sprzedano zakład stanowiący część przedsiębiorstwa	
6.	Otrzymano czynsz dzierżawny	
7.	Otrzymano dotację z Urzędu Miasta	
8.	Sprzedano produkty gotowe	
9.	Otrzymano wyciąg bankowy potwierdzający wpływ dywidendy od posiadanych akcji	
10.	Ujawniono nadmiary materiałów w magazynie	
11.	Otrzymano odszkodowanie za straty poniesione podczas pożaru	
12.	Kontrahent wpłacił na rachunek karę, za nie wywiązanie się z umowy	
13.	Sprzedano środek trwały w budowie	
14.	Sprzedano opakowania	
15.	Otrzymano zobowiązania, które uznano za nieściągalne	

Polecenie

Na podstawie powyższych przykładów operacji gospodarczych określ poszczególne kategorie przychodów.

Zadanie 13

W spółce na dzień 31.12. zgromadzono następujące dane:

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota w zł
1.	Koszt wytworzenia sprzedanych wyrobów	28 250
2.	Koszty wyjazdu służbowego właściciela	5 000
3.	Koszty transportu płodów rolnych	7 500
4.	Przychody ze sprzedaży wyrobów	42 750
5.	Zapłacone koszty postępowania sądowego	2 650
6.	Odpisane zobowiązania przedawnione	3 900
7.	Rata kredytu w tym: odsetki 1 750, rata kapitałowa 2 500	.....
8.	Otrzymane odsetki od posiadanych lokat	3 050
9.	Otrzymane odszkodowanie za zalany magazyn	525
10.	Koszty związane z likwidacją zalanego magazynu	425

Polecenie:

Ustal wynik finansowy jednostki, przyjmując stawkę podatku.....% .

Studia podyplomowe współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW)

I.	Przychody i zrównane z nimi	
	Przychody z tytułu sprzedaży produktów	
	Przychody z tytułu sprzedaży towarów i materiałów	
II.	Koszty działalności operacyjnej	
	Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	
	Wartość sprzedanych towarów i materiałów	
III.	Wynik na sprzedaży brutto	
	Koszty sprzedaży	
	Koszty zarządu	
IV.	Wynik na sprzedaży	
	Pozostałe przychody operacyjne	
	Pozostałe koszty operacyjne	
V.	Wynik z działalności operacyjnej	
	Przychody finansowe	
	Koszty finansowe	
VI.	Wynik finansowy brutto	
	Podatek	
VII.	Wynik finansowy netto	

Zadanie 14

W przedsiębiorstwie na koniec okresu zgromadzono następujące dane:

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota w zł
1.	Koszty ubezpieczenia transportu do kontrahenta	2 000
2.	Koszty rozmów telefonicznych	1 000
3.	Przychody ze sprzedaży owoców	20 000
4.	Koszt związane z wytworzeniem owoców przeznaczonych do sprzedaży	8 000
5.	Ujawnione nadwyżki nawozów mineralnych	1 500
6.	Zapłacone kary	500
7.	Zysk ze sprzedaży obligacji	2 000
8.	Otrzymane odszkodowanie za szkody losowe	200
9.	Wartość zniszczonych produktów rolniczych na skutek pożaru	400
10.	Strata ze sprzedaży środka trwałego - ciągnika	600
11.	Podatek dochodowy (.....%)	.....

Polecenie:

Na podstawie przedstawionych danych ustal wynik finansowy w wariantcie kalkulacyjnym.

I.	Przychody i zrównane z nimi	
	Przychody z tytułu sprzedaży produktów	
	Przychody z tytułu sprzedaży towarów i materiałów	
II.	Koszty działalności operacyjnej	
	Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	
	Wartość sprzedanych towarów i materiałów	
III.	Wynik na sprzedaży brutto	
	Koszty sprzedaży	
	Koszty zarządu	
IV.	Wynik na sprzedaży	
	Pozostałe przychody operacyjne	
	Pozostałe koszty operacyjne	
V.	Wynik z działalności operacyjnej	
	Przychody finansowe	
	Koszty finansowe	
VI.	Wynik finansowy brutto	
	Podatek	
VII.	Wynik finansowy netto	

Zadanie 15

W przedsiębiorstwie w miesiącu maju 20... roku zgromadzono następujące dane:

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota w zł
1.	Przychody netto ze sprzedaży produktów	12 000
2.	Koszty sprzedaży	1 000
3.	Zobowiązania wobec dostawców	15 000
4.	Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	6 000
5.	Wartość netto zlikwidowanego komputera - skutek zdarzenia losowego	600
6.	Koszty zarządu	3 000
7.	Materiały	4 000
8.	Przychody ze sprzedaży materiałów	5 000
9.	Otrzymana kara umowna od kontrahenta	500
10.	Wartość sprzedanych materiałów w cenie zakupu	3 500
11.	Odpisana należność przeterminowana	300
12.	Zapłacone odsetki od nieterminowych płatności	200
13.	Posiadane udziały w spółdzielni mleczarskiej	4 200
14.	Naliczone przez bank odsetki od lokat	100

Polecenie:

Wybierając potrzebne informacje spośród powyższych danych, ustalić odpowiednią metodą wynik finansowy netto, przyjmując stawkę podatku dochodowego .....%,

I.	Przychody i zrównane z nimi	
	Przychody z tytułu sprzedaży produktów	
	Przychody z tytułu sprzedaży towarów i materiałów	
II.	Koszty działalności operacyjnej	
	Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	
	Wartość sprzedanych towarów i materiałów	
III.	Wynik na sprzedaży brutto	
	Koszty sprzedaży	
	Koszty zarządu	
IV.	Wynik na sprzedaży	
	Pozostałe przychody operacyjne	
	Pozostałe koszty operacyjne	
V.	Wynik z działalności operacyjnej	
	Przychody finansowe	
	Koszty finansowe	
VI.	Wynik finansowy brutto	
	Podatek	
VII.	Wynik finansowy netto	